Ffocws ar Allyriadau Caffael

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Caffael yw'r nwyddau a'r gwasanaethau y mae corff cyhoeddus yn eu prynu i'w alluogi i weithredu a chyflawni ei flaenoriaethau a darparu ei wasanaethau

Yng Nghymru, caffael yw un o'r meysydd corfforaethol allweddol i'w newid a nodwyd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, sy'n ein hannog i feddwl am sut a lle i wario arian er lles y genhedlaeth bresennol a chenedlaethau'r dyfodol.

Negeseuon allweddol

Roedd allyriadau caffael a chadwyni cyflenwi ICC

i gyfrif am y rhan fwyaf o gyfanswm allyriadau ICC.

72% 2019/20

+244%

95% 2020/21

Mae hyn oherwydd COVID-19 a'r cyfarpar a nwyddau traul PPE oedd eu hangen.

Costau caffael ICC

£31 miliwn 2019/20

£94 miliwn 2020/21

Nid yw'r ffordd bresennol o gyfrifo allyriadau caffael yn cael ei chynnwys mewn dewisiadau caffael cynaliadwy (sy'n gallu costio mwy weithiau) ble mae gostyngiadau'n cael eu cyflawni drwy wario llai.

Mae allyriadau caffael yn cynrychioli her datgarboneiddio sylweddol, sy'n gyffredin i nifer o sefydliadau'r sector cyhoeddus

Mae sector cyhoeddus Cymru yn gwario **dros £7 biliwn** bob blwyddyn ar gaffael

Daeth **62%** o ôl-troed carbon GIG Cymru o **brynu cyflenwadau meddygol** yn 2018/19

Argymhellion ar gyfer ICC

Fel rhan o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, mae caffael cynaliadwy yn caniatáu i ni leihau ein heffaith ar yr amgylchedd a chefnogi busnesau lleol, i sicrhau Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang.

- Ymgysylltwch â'ch cadwyni cyflenwi i ganfod beth y maent yn ei wneud i leihau'r allyriadau carbon sy'n gysylltiedig â chyflenwi nwyddau a gwasanaethau.

- Nodwch welliannau i leihau allyriadau yn y gadwyn gyflenwi i gefnogi gwaith adrodd ICC ar weithgareddau datgarboneiddio ac allyriadau.

Sut y gallwch helpu?

- Gall caffael cynaliadwy olygu peidio â phrynu pethau o gwbl, prynu nwyddau sy'n effeithlon o ran ynni ac adnoddau, meddwl mewn modd moesegol a phrynu nwyddau lleol i gefnogi'r economi leol.

- Cyn prynu, edrychwch ar yr opsiynau i rannu, prydlesu neu ailddefnyddio eitemau ac annog cyflenwyr i ddefnyddio llai o ddeunydd pacio.

- Dilynwch yr Hierarchiaeth Caffael Cynaliadwy i ystyried yr effaith amgylcheddol wrth wneud penderfyniadau prynu.

Hierarchaeth Caffael Cynaliadwy

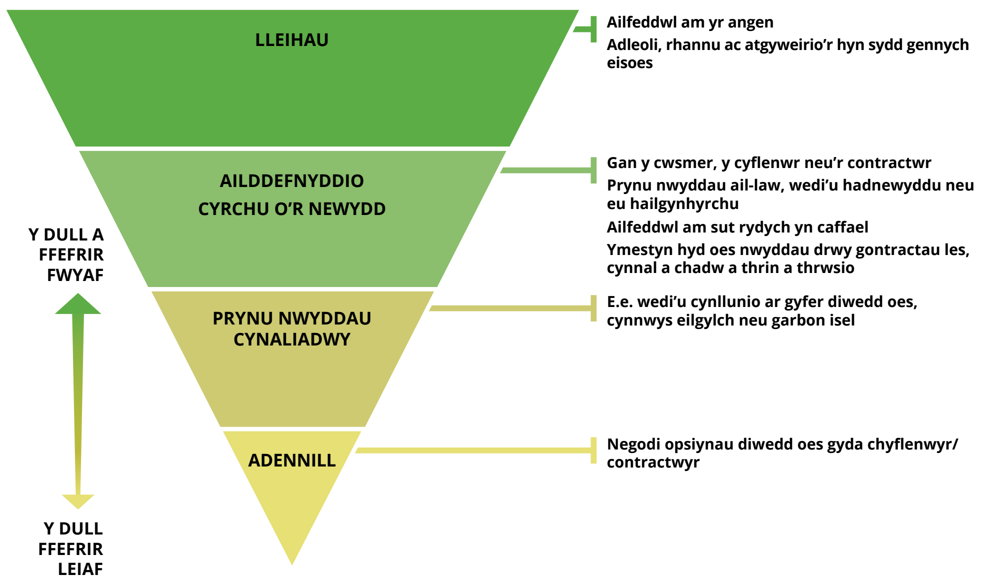

- Ystyriwch gostau'r cylch bywyd llawn – gan gynnwys creu deunyddiau craidd, prynu/ prydlesu, cynnal a chadw, gweithrediad, hyfforddiant, a gwaredu.

- Mae canllaw'r Hwb, Ni yw'r Newid – Mesurau i Leihau ein Gwastraff, yn amlygu rhai o'r ffyrdd ymarferol y gallwch chi a'ch tîm leihau faint o wastraff rydych yn ei gynhyrchu i greu cymdeithas carbon is (gwyrddach).

- Mae canllaw'r Hwb, Ni yw'r Newid – Caffael nad yw'n costio'r ddaear, yn amlygu sut y gallwn feddwl am gynaliadwyedd wrth i ni fynd drwy'r broses gaffael, i helpu i leihau ein hôl troed carbon.